

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Libri// Officialis// Sive Agendae S.// Ecclesiae Treverensis
Pars// Prior**

Jakob <III., Trier, Erzbischof>

Avgvstae Treverorum, 1574

VD16 A 766

De suscipientibus ordines, & c. Impedimenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72595)

**De suscipientibus ordines, hoc est,
de ordinandorum quali-
tate.**

Ordinandi atque in tam alto gradu collocandi, debent omnibus bonis animi & corporis esse præditi, quæ cuiusmodi sint, ex contrarijs vitijs quibus carere debent, potissimum intelliguntur. Indicanda sunt igitur breuiter impedimenta ordinandorum, ne Pastor huiusmodi Episcopo commendet.

**Impedimenta ordinum, & primo
quæ ad animi vitia pertinent, vt
sunt omnia peccata mor-
talia.**

Suscipere enim quemcunque ordinem in peccato mortali. Item in ordine aliquo ministrare, tanquam ex professo, & ex officio, cum conscientia peccati mortalis, Sacrilegium est, & grauissimum peccatum.

Enormia autem crimina, vt Homicidium voluntarium, Simonia in ordine, vel beneficio, & Hæresis etiam post confessionem & pœnitentiam, prohibent ab ordinibus etiam si sint occulta.

Alia autem graua quidem, sed his tamen minora, vt Adulteriũ, Furtum, Sacrilegium, Periurium, Fraus, Dolus, Incestus, si sunt manifesta, impediunt, etiam post pœnitentiam; si vero sint occulta, post pœnitentiam non impediunt.

Repellendi sunt etiam qui propensi sunt & prouisi, propter consuetudinem vel inclinationem peruersam, ad graua peccata, vt secundum Apostolum, Cupidi, Auari, Elati, Superbi, Vinolenti, Percussores, Iracundi, Litigiosi, Immodesti, Ebriosi, Commestoras, Incontinentes, Impudici.

Item impediunt stultitia & ignorantia, & inscicitia eorum, quæ ad talem ordinem qui suscipitur sunt necessaria.

Quæ scientia sit necessaria

Ad primam tonsuram requiritur, vt suscepto Sacramento confirmationis sciant legere, scribere, & rudimenta fidei.

Ad quatuor minores ordines, vt intelligant linguam latinam, & bonum testimonium à pastore, & magistro scholæ, in qua student, habeant. Subdiaconi, & Diaconi debent esse instructi ijs, quæ ad illos ordines exercendos, pertinent.

Sacerdotes, qui solum ad celebrandum ordinantur, non ad docendum populum, vel ad Sacramenta administranda, sciant quæ ad Sacramentum Eucharistiæ, & Altaris sacrificium sunt necessaria, quæ materia, quæ forma, quis effectus, & virtus Sacramenti & sacrificij huius, quæ præparatio, quod diuinum officium horis canonicis legendis vel cantandis.

Qui officium Parochicum cura animarum exercere vult, tenetur scire, **p**rimò quæ ad integritatē, vsum, & dispensationem Sacramentorum, quæ administrat, pertinent. **S**ecundò discernere inter peccata mortalia, venialia, leuiora, & grauiora. **T**ertio mederi infirmitatibus animarum. **Q**uartò doctrinam fidei, & morum communem & necessariam populo, in difficilioribus Episcopum, & doctiores consulere debent.

Ad animi vitia pertinet quoque Infamia. **I**tem Infidelitas. Quare Apostata, hæretici, & fautores hæreticorum, etiam si iam resipuerint ab errore. Item filij hæreticorum, qui in hæresi decesserunt vsque ad secundam generationem in linea masculina, & vsque ad primam in linea feminina, ordinari in iure prohibentur.

Impedimenta ex vitiis corporis.

Omnne vitium corporis, siue ex mutilatione, siue ex debilitatione impediens celebrationem, saltem sine horrore, deformitate, vel scádalo, siue ex culpa contractū, siue sine culpa, impedit ordinationē.

Vitium

Vitium membri, etiam occulti, & exigui, ex culpa contractum: ut si quis ex impatientia, vel dans operam rei illicitæ membrum minimum, vel partem amiserit, vel etiam zelo castitatis Originem imitatus fuerit, ordinari non permittit.

Epileptici, hoc est, qui laborant morbo comitiali. **A**rrepticij, hoc est, qui in terram à Dæmonibus arrepti eliduntur. **L**unatici **E**-nergumani, siue **D**æmoniaci **F**uriosi, & **L**eprosi, ab ordinibus repelluntur.

Muc etiam pertinet illegitimi, hoc est, qui non sunt nati de legitimo matrimonio, vel quod reputabatur legitimum, cū his tamen, ut ad minores ordines promoueri possint, & beneficium simplex obtinere Episcopus dispensare potest, ad sacros verò ordines, & ad beneficia quibus dignitas vel cura animarum est annexa, solus Papa dispensat.

Profectio autem religionis ad omnes ordines dispensat, non tamen ad Prælaturam.

Defectus ætatis.

Vt naturalium, sic etiam ætatis defectus impedit ordinationem, **C**oncilio **T**rident. **S**ess. 23. **C**apit. 12. **d**e Reformatione. **Æ**tas autem ad Subdiaconatum necessaria, est annus vigesimus secundus inchoatus, ad Diaconatum vigesimus tertius, ad Presbyteratum vigesimus quintus, tam in religiosis, quam secularibus. **E**t qui ante hanc ætatem ordines susciperet, non posset ante legitimam ætatem in ijs ministrare, sed toties peccaret mortaliter, quoties id faceret, nec in hac re potest Episcopus dispensare.

Bigamia.

Aliud impedimentum est ex Bigamia propter defectum Sacramenti. **S**unt autem Bigami **P**rimò qui successiue habuerunt duas uxores legitimas, vnam post alteram.

Secundo qui duas simul illegitimè pro vxoribus habuerunt, vel vnâ legitimè & alteram illegitimè. **T**ertio, qui mortua prima vxore secundam illegitimam quidem, sed tamen vxoris loco habuerunt.

Quarto, qui post solenne castitatis votum, matrimonium illegitimè contraxerunt more Apostatarum. Nam legitimè non possunt.

Quinto, qui duxerunt vnicam quidem vxorem, sed viduam, vel corruptam, hoc est non virginem.

Sexto, qui post fornicationem vxoris quam duxerunt virginè rursum

P 4 illi

illi, siue scienter siue ignoranter commiscetur.

Est autem hoc notandum quod ad impedimentum ordinum ex Bigamia necessaria est copula carnalis, quæ si non intercessit secundum matrimonium, vel cum corrupta aut vidua non efficit Bigamiam.

In nulla Bigamia Episcopus (nisi id faciat ratione indulti) dispensare potest, nisi in ordinibus minoribus, vel etiam in maioribus, cum religiosis, ad vitandos vagos discursus, vel in Bigamia occulta,

Impedimentum ex homicidio vel ex causa sanguinis vsque ad mor- tem, vel ex mutilatione.

Omnis occidens, aut mutilans (dummodo mentis ac rationis fuerit compos) vel se, vel alium per industriam, & voluntariè etiã sine peccato, est irregularis, & prohibetur ab ordinibus excepta inuitabili necessitate defendendæ propriæ personæ. Neque solum talis repellitur ab ordinibus, sed etiam & iam ordinatus non potest ministrare in ordine suscepto, idque siue accidat cum peccato, siue per se, siue per alium, mandando, consulendo, defendendo, cooperando, hortando, animando, auxilium ferendo, vt iudex etiã iustè procedens, in causa mortis vel mutilatione accusator, testis, notari⁹, sententiam, vel testimonium scribens, pronuncians, dictans. Aduocatus contra reum, si effectus mortis vel mutilationis sequatur.

Nam si mors aut truncatio membrorum non sequatur, propter solã voluntatem, tamen si peccet, tamen post pœnitentiam & cõfessionem non prohibetur ordinari. Hinc etiam manifestum est, quod ministri officii, portantes scallas, funes, vel aliud occidendi, vel trucidandi instrumentum.

Item qui aliquid dicunt, aut faciunt, vt alioquin moriturus, citius moriatur, velut si quis carnifici dicat, vt gladium acuat, ne sapius feriat, etiam irregulares fiunt.

Quod de mutilatione dictum est, intelligitur de mutilatione, qua truncatur aliquod membrum principale, excepta causa infirmitatis.

Ex homicidio quoque & mutilatione fortuita & casuali, oritur im-

impedimentum ordinum, si vel rei illicitæ operam dederit, vel rei licitæ operam dans, diligentiam quam debebat non adhibuerit.

Hinc sequitur, quòd quia clericis etiam in minoribus ordinibus existentibus, & religionis prohibetur bellum, ars Chirurgica, ideo si pugnant, mutilant &c. vel animant, arma dant, vel exercent artem chirurgicam quæ adustione & incisione vtitur, etiam si pietatis causa faciat, si sequatur mors in arte, aut mutilatione, aut in bello quâcumque diligentiam adhibuerit, quia dederit operam rei prohibite, nec in ordinibus adeptis ministrare debent, neque ad altiores promoveri.

Idem dicendum est de medicis imperitis, aut si quidem docti fuerint, sed negligentes.

In homicidio voluntario etiam occulto, nullus Episcopus potest dispensare, sicut nec in causa sanguinis vsque ad mortem, nec in mutilatione, maximè in re manifesta.

Impedimenta propter excommunicationem & alias censuras Ecclesiasticas.

Excommunicatio, suspensio & interdictum impediunt ordinationem. Itaque si quis suscipiat ordines in excommunicatione maiori, suspensione vel interdicto, vel ab Episcopo excommunicato, hæretico, Symoniaci, suspensio, interdicto, recipit quidem ordines, sed non potest exequi vel ministrare sine dispensatione Papæ. Et quis, quis celebrat, vel actum ordinis exercet in excommunicatione maiori, suspensione, vel interdicto, Item qui exercet solenniter actum ordinis sacri quem non habet, efficitur irregularis, ne suscipere possit, ordines, nec in susceptis, nisi Papa dispensante, ministrare.

Examen ordinandorum

Ad maiores ordines assumendi cū literis testimonialibus pastoris sui
com

De Sacramento

continentibus inquisitionem factam, accedere debet ad Episcopum, qui ordinationis tempore, sacerdotibus & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in ecclesiasticis constitutionibus exercitatis sibi adiunctis, genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget & examinet.

Diebus Mercurij Subdiaconandi, Iouis Diaconandi, Presbiterandi examinentur diebus Veneris ante ordinationis diem.

Reuerendus ac nobilis Dominus Scholasticus maioris templi per se, vel alios constituendos doctos viros in scientia & doctrina, cuique ordini necessaria inquirat. Dominus Officialis de ætate & corporis integritate & legitima natiuitate. Dominus Sigillifer de titulo, & moribus, secundum Ecclesiæ canones, necessarijs, ordinandos examinet.

Habitus ordinandorum & beneficiatorum & horarum canonicarum obligatio.

Nemo nisi prima tonsura initiatus, nec ante decimum quartum annum beneficium potest obtinere.

Oportet omnes, qui in Sacris fuerint, aut Ecclesiastica beneficia quacunque obtinuerint, honestum habitum clericalem deferre.

Qui ex beneficio ecclesiastico fructus percipiunt, aut percipere possunt.

Itē qui sunt in Sacro aliquo ordine, ad horas canonicas recitandas quotidie sub peccato mortali tenentur.

Verba Concilii Lateranensis Canone nono

Statuimus, & ordinamus vt quilibet habens beneficium, cum curā, vel sine cura, si post 6. mēses ab obtēto beneficio diuinū officiū nō dixerit, legitimo impedimēto cessāte, beneficiorū suorū fructū, suos nō faciat

faciat, pro rata omiſſionis officij, & temporis, ſed eoſtanquã iniuſtè perceptos in Eccleſiæ fabricas huiuſmodi beneficiorũ, vel pauperũ eleemoſynas erogare teneatur. Si verò vltra dictum tempus in ſimili negligentia contumaciter permanſerit, legitima monitione præcedente, beneficio ipſo priuetur, cum propter officium detur beneficium. Intelligitur autem officium omittere, quoad hoc, vt beneficio priuari poſſit, qui per quindecim dies illud bis ſaltem non dixerit.

Titulus ordinationis.

Quia turpe eſt miniſtros Eccleſiæ mendicare, nemo ordinandus eſt, qui non habeat beneficium vere, vel penſionem, aut patrimonium quod ſufficiat ad vitam ſuſtentandam, quæ etiam alienari, dimitti, aut reſignari non debent ſine licentia Epifcopi, donec aliunde habeat, vnde viuere poſſit.

Nemo igitur ad menſam alicuius Prælati fictitiè ordinandus eſt, data videlicet cautione, quòd nihil ab huiuſmodi prælatiſit exacturus.

Nemo etiam fictitium beneficij, aut patrimonij titulum afferat ad ordinationem.

De Simonia.

Pœna prima Simoniacorum eſt ſuſpenſio ab executione ordinum & beneficiorum adminiſtratione.

Depoſitio & infamia.

Excommunicatio Eccleſiæ, qua, ad beneficium aut ordines ſacros accipiendos pecuniam, aut quod pecunia æſtimari valet, per ſe, vel per alios offerentes, primùm repelluntur ab ordinibus, vt Simon Act. 8.

Deinde ſimoniacè ordinati, aut ad beneficia promoti ab executione ordinum arcentur, & ad omnes dignitates, poſtulationes, prouiſiones beneficia, & officia, & gratias redduntur inhabiles, tantisper donec à ſummo Eccleſiæ Pontifice abſoluantur.

Accipiens etiam quicquam pro ordinibus, & beneficijs eiſdem pœnis ſubiicitur, atque cum Giezi maledictionis lepra inficitur, tam diu donec acceptum reſtituerit Eccleſiæ (non enim meretur recipere, qui turpiter dedit) in cuius contumeliam datum fuit, atque deinde

à Pontifice Chriſti Domini noſtri ſummo vicario reconciliatus Deo & Eccleſiæ, & ad beneficia atque officia denuò rehabilitatus fuerit.

IN